

**ECOLOGISCHE QUICKSCAN
CENTRUMLIJN NOORD
TE PIJNACKER**

ECOLOGISCHE QUICKSCAN
CENTRUMLIJN NOORD
TE PIJNACKER

Colofon

Opdrachtgever: Gemeente Pijnacker-Nootdorp
Oranjeplein 1
2641 EZ Pijnacker

Adviesbureau: VanderHelm Milieubeheer B.V.
Nobelsingel 2
2652 XA Berkel en Rodenrijs
010 -249 24 60
info@vdhelm.nl www.vdhelm.nl

Projectfoto's: Dhr. ing. N. Alderliesten

Wijze van citeren: VanderHelm Milieubeheer B.V. (2021). *Projectcode: PYPY20211220. Ecologische quickscan Centrumlijn Noord te Pijnacker, d.d. 01-03-2022*

© VanderHelm Milieubeheer B.V.

Projectcode: PYPY20211220

Verantwoording	Status / versie	Definitief, versie 2
	Datum	1 maart 2022
Auteur	Dhr. ing. N. Alderliesten	
Kwaliteitscontrole	Dhr. N.N.P Korevaar BSc.	
Vrijgave	Mevr. ing. K.E. Orie-Vreugdenhil	

INHOUDSOPGAVE

1 INLEIDING.....	4
1.1 AANLEIDING	4
1.2 DOELSTELLING	4
2 PROJECTGEBIED EN OMGEVING	5
2.1 HUIDIGE SITUATIE.....	5
2.2 TOEKOMSTIGE SITUATIE EN WERKZAAMHEDEN	5
3 TOETSING WERKZAAMHEDEN AAN WET NATUURBESCHERMING	7
3.1 BESCHERMDE SOORTEN	7
3.2 BESCHERMDE HOUTOPSTANDEN	12
4 CONCLUSIES EN VERVOLGSTAPPEN	14
4.1 BESCHERMDE SOORTEN.....	14
4.2 BESCHERMDE HOUTOPSTANDEN	14
4.3 BIODIVERSITEIT	15
REFERENTIELIJST	16

BIJLAGEN

1. KWALITEITSBORGING EN VERANTWOORDING
2. REGIONALE SITUATIEKAART
3. FOTO'S TER PLAATSE

1 INLEIDING

VanderHelm Milieubeheer B.V. te Berkel en Rodenrijs heeft van Gemeente Pijnacker-Nootdorp opdracht gekregen om een ecologische quickscan uit te voeren ter plaatse van de toekomstige Centrumlijn-Noord te Pijnacker.

1.1 AANLEIDING

De voorgenomen werkzaamheden in het projectgebied vormen de aanleiding tot het uitvoeren van deze ecologische quickscan. Onderhavige quickscan betreft een actualisatie van een eerder uitgevoerde ecologische risico-inschatting van 2018 (VanderHelm Milieubeheer B.V. kenmerk 20180046, d.d. 27-02-2018). Tijdens de planvorming dient inzichtelijk te worden gemaakt of door de werkzaamheden een negatief effect kan ontstaan op beschermde flora en fauna en houtopstanden. Indien hier sprake van is dient te worden bepaald of deze negatieve effecten kunnen worden voorkomen en of er sprake is van een ontheffings- of meldingsplicht in het kader van de Wet natuurbescherming.

1.2 DOELSTELLING

Het doel van deze ecologische quickscan is te bepalen of rekening dient te worden gehouden met de Wet natuurbescherming, onderdeel flora en fauna. Dit doel wordt opgesplitst in de volgende subdoelen.

- Het verkrijgen van inzicht in de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde flora- en fauna in of nabij het projectgebied en het verkrijgen van inzicht in de (mogelijke) effecten van de werkzaamheden op de eventueel aanwezige beschermde soorten.
- Het verkrijgen van inzicht in de aanwezigheid van beschermde houtopstanden.
- Op verzoek van de opdrachtgever zijn beschermde gebieden buiten beschouwing gelaten, omdat de gemeente hierin wordt bijgestaan door een andere adviseur (o.a. in relatie tot stikstof).

2 PROJECTGEBIED EN OMGEVING

2.1 HUIDIGE SITUATIE

Het projectgebied (gegevens projectgebied staan weergegeven in Tabel 1 Tabel 1) bestaat uit braakliggend terrein, een vlinderidylle (zie bijlage 3, foto 1), een parkeerterrein en een klein omheind sportveld voor de jeugd. Daarnaast staat er een tijdelijke bouwkeet aan de zuidwest kant van het projectgebied. Verdere bebouwing is in het projectgebied niet aanwezig. In het projectgebied zijn twee bomenrijen aanwezig: een relatief jonge boomaanplant aan de uiterste noordwestelijke kant van het projectgebied (zie bijlage 3, foto 2) en een bomenrij aan de oostkant van het projectgebied langs de Klapwijkseweg (zie bijlage 3, foto 3). Daarnaast staan er nog enkele bomen van klein- tot midden formaat in het projectgebied. Holtes, spleten, gaten, kieren en/ of loshangende boomschors zijn in de bomen binnen het projectgebied niet aanwezig. In het projectgebied liggen ook enkele smalle watergangen/greppels (zie bijlage 3, foto 4), welke in de zomer droogvallen (VanderHelm Milieubeheer B.V. kenmerk 20180046, d.d. 27-02-2018). Deze greppels/ watergangen zijn niet aangesloten op het omliggende oppervlaktewater in de directe omgeving van het projectgebied.

Aan de westkant grenst het projectgebied aan het RET-station Pijnacker Zuid met de daarbij behorende parkeerplaatsen en fietsenstalling. De omgeving van het projectgebied bestaat verder uit de woonwijken Klapwijk (noordoostkant), Keijzershof (zuid)westkant), Koningshof (noordwestkant) en Oostmeerpolder (zuidoostkant).

De begrenzing van het projectgebied wordt weergegeven in afbeelding 1. Voor de regionale ligging van het projectgebied wordt verwezen naar bijlage 2. Een fotografische weergave van het projectgebied is opgenomen in bijlage 3.

Tabel 1: Gegevens projectgebied

Projectgebied:	Centrumlijn Noord
Straat:	Klapwijkseweg, Hofpleintunnel
Plaats:	Pijnacker
Gemeente:	Pijnacker-Nootdorp
Provincie:	Zuid-Holland
Kilometerhok (Rijksdriehoekscoördinaten):	X: 904, Y: 446

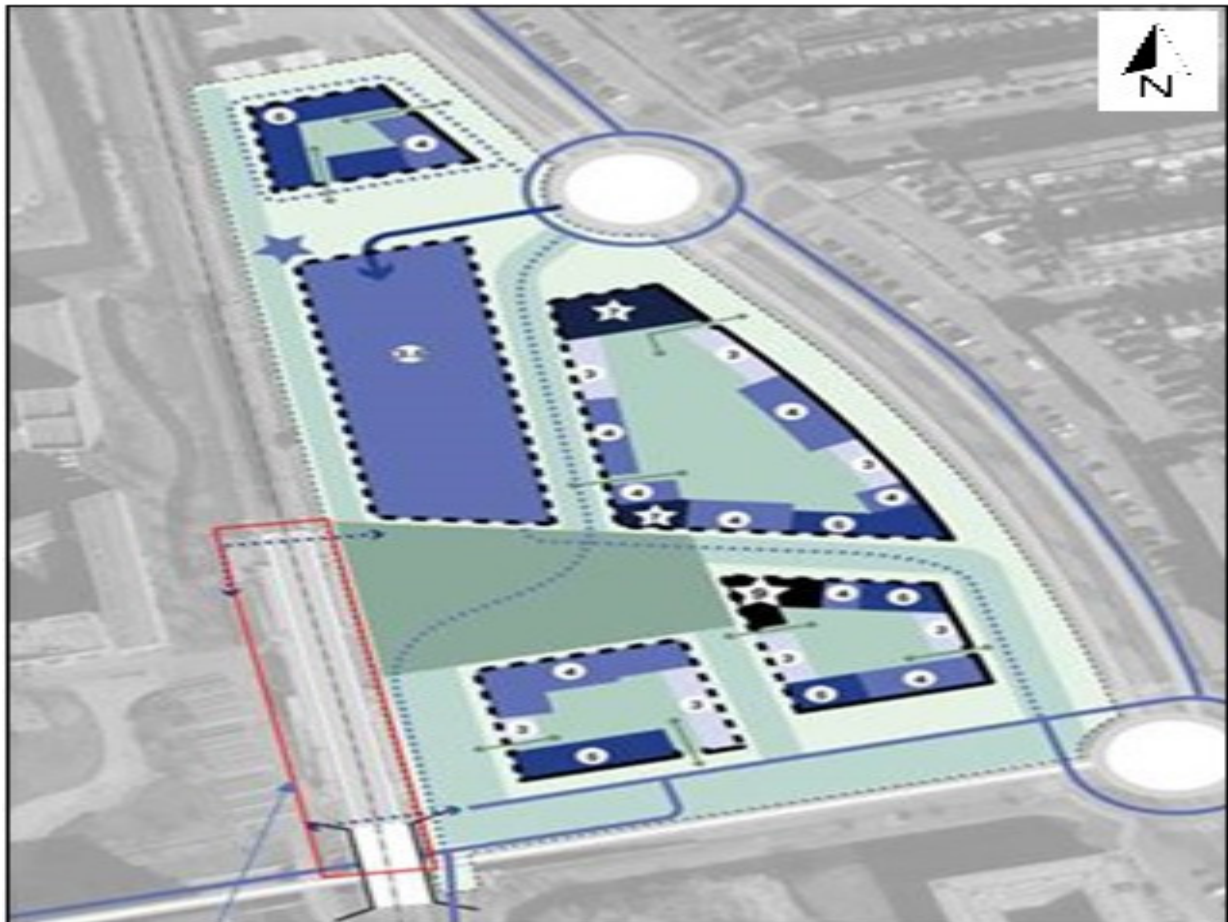

Afbeelding 1: Begrenzing projectgebied met een rode lijn (Bron: Google Maps).

2.2 TOEKOMSTIGE SITUATIE EN WERKZAAMHEDEN

De werkzaamheden betreffen het realiseren van woningbouw, de bouw van een parkeergarage, gemak

voorzieningen voor gebruikers van het openbaar vervoer en een fietsovergang/onderdoorgang over/onder het spoor (zie afbeelding 2). De exacte inrichting van het terrein is nog niet bekend. Tevens is het (nog) niet bekend of het terrein wordt voorbelast. Mogelijk is dit in het verleden al gebeurd. De start van de werkzaamheden zal in de eerste helft van 2023 zijn. De exacte planning van de werkzaamheden is tijdens de uitvoering van de ecologische quickscan niet bekend.

Afbeelding 2: Concept inrichting van het projectgebied, met aan de noordkant - de ontwikkelingsmogelijkheid van een woongebouw en de mogelijkheid voor het aanleggen van een fietsovergang/onderdoorgang in de rood gearceerde zone

3 TOETSING WERKZAAMHEDEN AAN WET NATUURBESCHERMING

In Nederland wordt de bescherming van natuur geregeld met behulp van de Wet natuurbescherming. De Wet natuurbescherming omvat de bescherming van soorten (van nature in het wild voorkomende, inheemse, planten en dieren), de bescherming van gebieden (zoals bijvoorbeeld Natura 2000-gebied en belangrijke weidevogelgebieden) en de bescherming van houtopstanden. De volledige wettekst is te vinden op <https://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2020-01-01>.

In onderhavig hoofdstuk worden de werkzaamheden getoetst aan de Wet natuurbescherming, per type bescherming.

3.1 BESCHERMDE SOORTEN

De bescherming van soorten is onderverdeeld in drie categorieën: vogels, Europees beschermde soorten (Habitatrichtlijn bijlage IV, onderdeel a, het Verdrag van Bern bijlage II en het Verdrag van Bonn bijlage I) en nationaal beschermde soorten. Provincie Zuid-Holland heeft een aantal nationaal beschermde grondgebonden zoogdieren en amfibieën vrijgesteld van de verbodsbepalingen uit artikel 3.10, voor projecten in het kader van ruimtelijke ontwikkeling.

Om te bepalen welke beschermde soorten mogelijk aanwezig zijn in het projectgebied is in eerste instantie een bureaustudie uitgevoerd. Hierbij zijn verscheidene verspreidingsatlassen, verspreidingskaarten, de NDFF, eerder uitgevoerde onderzoeken (VanderHelm Milieubeheer B.V. kenmerk 20180046, d.d. 27-02-2018 en VanderHelm Milieubeheer B.V. kenmerk PYPY160491, d.d. 7 december 2016) en jaarverslagen geraadpleegd. De informatie uit deze atlassen is niet altijd actueel en veelal op uurhok weergegeven (5 x 5 km). Hierdoor kunnen deze gegevens voor onderhavig projectgebied enkel als richtlijn worden toegepast en tijdens het veldbezoek worden getoetst. In de NDFF is binnen een straal van 3 kilometer gekeken naar de aanwezigheid van beschermde soorten. Gezien de vele barrières in stedelijk gebied is een grotere afstand niet overbrugbaar voor een groot aantal beschermde soorten. Zo liggen er rond het projectgebied diverse provinciale wegen (N470, N471, N472 en de N473) snelwegen (A12 en A13) en spoorwegen (Metrolijn E) welke een behoorlijke barrière vormen voor de verspreiding van diverse soorten. Voor enkele soorten die grotere afstanden overbruggen en/of slecht te inventariseren zijn, is een ruimere afstand geraadpleegd. Bij het selecteren van soorten die mogelijk voorkomen in het projectgebied is tevens rekening gehouden met het aanwezige biotoop (boom en/of water) op basis van google maps.

Op 22-12-2021 is door deskundig (zie bijlage 1 voor definitie) ecooloog: N. Alderliesten een veldbezoek overdag uitgevoerd, waarbij de projectlocatie nauwkeurig, en de omgeving van het projectgebied globaal, is onderzocht. Hierbij wordt het aanwezige biotoop specifiek in kaart gebracht.

In Tabel 2Tabel zijn de beschermde soorten weergegeven die op basis van het bureauonderzoek in het projectgebied kunnen worden verwacht. Op basis van het veldonderzoek zijn vervolgens de twee grijs inkleurde, rechter kolommen ingevuld.

Tabel 2: Verwachte beschermde flora – en faunasoorten in het projectgebied op basis van het bureau- en veldonderzoek.

Soort-groep	Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Beschermde status	Bron*	Aangetroffen (A), verwacht (V), uitgesloten (U).	Verwachte gebieds-functie#
Vogels	Inheemse vogels	<i>Aves</i>	Vogelrichtlijn	1, 2, 3, 4	A	V, F
	Boomkruiper	<i>Certhia brachydactyla</i>	Vogelrichtlijn, cat. 5	2, 3	V	F
	Buizerd	<i>Buteo buteo</i>	Vogelrichtlijn, cat. 4	1, 2, 4	U	V
	Ekster	<i>Pica pica</i>	Vogelrichtlijn, cat. 5	1, 3	A	V, F
	Groene specht	<i>Picus viridis</i>	Vogelrichtlijn, cat. 5	2, 3	V	F
	Grote bonte specht	<i>Dendrocopus major</i>	Vogelrichtlijn, cat. 5	2, 3	V	F
	IJsvogel	<i>Alcedo atthis</i>	Vogelrichtlijn, cat. 5	2, 4	U	n.v.t.
	Koolmees	<i>Parus major</i>	Vogelrichtlijn, cat. 5	2	V	F
	Pimpelmees	<i>Cyanistes caeruleus</i>	Vogelrichtlijn, cat. 5	2	A	F
	Ransuil	<i>Asio otus</i>	Vogelrichtlijn, cat. 4	1, 2, 4	U	V

Soort-groep	Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Beschermde status	Bron*	Aangetroffen (A), verwacht (V), uitgesloten (U).	Verwachte gebieds-functie#
	Sperwer	<i>Accipiter nisus</i>	Vogelrichtlijn, cat. 4	1, 2, 4	U	V
	Spreeuw	<i>Sturnus vulgaris</i>	Vogelrichtlijn, cat. 5	2	A	F
	Zwarte kraai	<i>Corvus corone</i>	Vogelrichtlijn, cat. 5	1, 2, 3, 4	A	V, F
	Zwarte roodstaart	<i>Phoenicurus ochruros</i>	Vogelrichtlijn, cat. 5	1, 2, 4	V	F
	Oeverzwaluw	<i>Riparia riparia</i>	Vogelrichtlijn, cat. 5		V^	V
Vleermuizen	Gewone dwergvleermuis	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	Europees beschermd	1, 2, 3, 4	V	F, VL
	Ruige dwergvleermuis	<i>Pipistrellus nathusii</i>	Europees beschermd	1, 2, 3, 4	V	F, VL
	Laatvlieger	<i>Eptesicus serotinus</i>	Europees beschermd	1, 2, 3, 4	V	F, VL
	Rosse vleermuis	<i>Nyctalus noctula</i>	Europees beschermd	1, 2, 3, 4	V	F, VL
	Bosmuis	<i>Apodemus sylvaticus</i>	Vrijgesteld	1, 2, 4		
	Bunzing	<i>Mustela nutorius</i>	Vrijgesteld	1, 2, 4		
	Egel	<i>Erinaceus europaeus</i>	Vrijgesteld	1, 2, 3, 4		
	Haas	<i>Lepus europaeus</i>	Vrijgesteld	1, 2, 4		
	Huisspitsmuis	<i>Crocidura russula</i>	Vrijgesteld	1, 2, 4		
	Huismuis	<i>Mus musculus</i>	Vrijgesteld	1, 2, 3, 4		
	Europese mol	<i>Talpa europaea</i>	Vrijgesteld	1, 2, 3, 4		
	Rosse woelmuis	<i>Clethrionomys glareolus</i>	Vrijgesteld	1, 2, 4		
	Vos	<i>Vulpes vulpes</i>	Vrijgesteld	1, 2, 4		
Amfibieën	Bastaardkikker	<i>Pelophylax esculentus</i> kl.	Vrijgesteld	1, 2, 3, 4		
	Bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>	Vrijgesteld	1, 2, 3, 4		
	Gewone pad	<i>Bufo bufo</i>	Vrijgesteld	1, 2, 3, 4		
	Meerkikker	<i>Pelophylax ridibundus</i>	Vrijgesteld	1, 2, 3, 4		
	Kleine watersalamander	<i>Lissotriton vulgaris</i>	Vrijgesteld	1, 2, 3, 4		

Legenda:

- Vogelrichtlijn: is van toepassing op alle inheemse vogels.
- Europees beschermd: deze soorten zijn opgenomen in de Habitatrichtlijn bijlage IV onderdeel a, het Verdrag van Bern bijlage II en het Verdrag van Bonn bijlage I.
- Nationaal beschermd: deze soorten zijn opgenomen in bijlage A van de Wet natuurbescherming en niet vrijgesteld door provincie Zuid-Holland.
- Vrijgesteld: deze soorten zijn opgenomen in bijlage A van de Wet natuurbescherming en vrijgesteld door provincie Zuid-Holland.
- Vogels, categorie 5: nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die over voldoende flexibiliteit beschikken om zich, als de broedplaats verloren is gegaan, elders te vestigen;

* Bron: 1 = verspreidingsatlas; 2 = www.telmee.nl; 3 = inschatting op basis van biotoop (m.b.v. Google Maps); 4 = NDFF

= Gebiedsfunctie: V: voortplantingsplaats, rustplaats of nest; F: foerageergebied; VL: vliegroute. De gebiedsfunctie is alleen weergegeven voor streng beschermde soorten

^ = Oeverzwaluwen zijn tijdens het veldbezoek niet aangetroffen en worden in de huidige situatie niet verwacht. Deze soort kan zich echter wel vestigen in de toekomst, indien in de periode 1 maart t/m augustus grondhopen met steile hellingen aanwezig zijn.

Als aanvulling op de tabel is per soortgroep uitgewerkt welke (zwaar)beschermde soorten op basis van de bureaustudie binnen het projectgebied worden verwacht, dan wel kunnen worden uitgesloten. Voor alle verwachte soorten zijn de gebiedsfuncties en de beschermde elementen volgens de Wet natuurbescherming beschreven.

3.1.1 VOGELS

Jaarrond beschermde nesten - categorie 1 tot en met 4

Buizerd, ransuil en sperwer (uitgesloten)

Tijdens het locatiebezoek zijn geen jaarrond beschermde nesten aangetroffen van vogels uit categorie 1 tot en met 4. Echter zijn net buiten het projectgebied, maar binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden wel enkele onbezette eksternesten vastgesteld waar bovengenoemde soorten (in theorie) gebruik van zouden kunnen maken. De aanwezigheid van nesten van de buizerd, ransuil en/of sperwer kunnen echter worden uitgesloten omdat deze nesten zich op een drukke locatie, midden in de bebouwde kom met veel drukte van verkeer bevinden. Daarnaast zijn de bomen tevens vrij klein/laag, wat het niet aantrekkelijk maakt om in te broeden.

Jaarrond beschermde nesten categorie 5 – voldoende alternatief

Voor vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten uit categorie 5 (zoals ekster en de zwarte kraai) biedt het projectgebied geschikt biotoop omdat voor bovengenoemde soorten in het projectgebied diverse geschikt bomen aanwezig zijn om een nest in te bouwen. In de bomen aan de oostzijde, net buiten het projectgebied zijn tijdens het veldbezoek tevens twee onbezette eksternesten vastgesteld (zie bijlage 3, afbeelding 5). Voor categorie 5 soorten zoals de boomkruiper, ekster, groene specht, grote bonte specht, koolmees, pimpelmees, spreeuw en zwarte roodstaart biedt het projectgebied geen geschikt biotoop voor nestbouw, aangezien geschikte nestholten, spleten, gaten en/of kieren niet in het projectgebied aanwezig zijn. Deze soorten kunnen wel in het projectgebied foerageren. Het projectgebied biedt geen geschikt biotoop voor de ijsvogel, aangezien steile wanden om in te broeden en overhangende takken boven het water ontbreken. Daarnaast vallen de aanwezige watergangen/greppels in het projectgebied jaarlijks droog, waardoor de aanwezigheid van vis ook minimaal is. Derhalve zijn beschermde elementen m.b.t de ijsvogel uitgesloten.

Voor oeverzwaluwen is in de huidige situatie geen geschikt habitat aanwezig. Deze vogels broeden in steile hellingen. Als grondhopen met een steile helling in het projectgebied (zoals voorbelasting) worden aangebracht bestaat in het broedseizoen de kans dat oeverzwaluwen gaan broeden in deze steile hellingen. Indien er in de omgeving van het projectgebied geen geschikt habitat aanwezig is zal het nest van de oeverzwaluw vanaf kolonisatie jaarrond beschermd zijn.

Vogelnesten uit categorie 5 zijn jaarrond beschermd, middels artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming (Box 1), dus ook als het nest niet in gebruik is om te broeden. Voor jaarrond beschermde nesten uit categorie 5 geldt echter dat als in de omgeving voldoende alternatief aanwezig is, de nesten een gelijke beschermingsstatus hebben als niet-jaarrond beschermde nesten. In dit geval is voor alle aanwezige en te verwachten soorten voldoende alternatief in de omgeving en geldt de bescherming alleen wanneer een broedgeval aanwezig is. Alternatieven zijn aanwezig ten zuiden van het projectgebied in de groenstrook langs de Hofpleinpad en ten oosten van het projectgebied in het wijkpark 'Tolhek'.

Box 1: Artikel 3.1: Verbodsbepalingen Vogelrichtlijn.

Artikel 3.1 Vogelrichtlijn

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Niet jaarrond beschermde nesten (algemene broedvogels)

In de bomen, struiken en watergangen van het projectgebied worden niet-jaarrond beschermde nesten van vogels als kauw, houtduif, heggenmus, merel, zanglijster, Turkse tortel en wilde eend verwacht. De nesten en functionele leefomgeving van deze soorten zijn beschermd middels artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming (Box 1).

Door de werkzaamheden uit te voeren tijdens het broedseizoen kunnen nesten in de bomen, struiken worden vernield en kunnen eieren en individuen worden beschadigd of gedood. Dit betreft een overtreding van artikel 3.1. Tijdens het voorjaar en de zomer is de kans op aanwezigheid van vogelnesten het grootst. Als in deze gevoelige periode wordt gewerkt dient rekening te worden gehouden met broedvogels en moeten eventueel maatregelen worden genomen om het doden van vogels en de vernieling en

beschadiging van nesten en eieren te voorkomen.

Door het uitvoeren van werkzaamheden tijdens het broedseizoen kunnen vogels worden gedood. Met name kuikens zijn erg kwetsbaar, ook wanneer zij net het nest hebben verlaten. Geadviseerd wordt om de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren zodat overtreding van de Wet natuurbescherming wordt voorkomen.

3.1.2 VLEERMUIZEN

Op basis van het bureauonderzoek worden de volgende vleermuizen verwacht binnen het projectgebied/invloedsfeer van de werkzaamheden: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis (alle Habitatrichtlijn). Alle in Nederland voorkomende vleermuizen, hun migratieroutes, voortplantingsplaatsen en rustplaatsen, zijn beschermd middels artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming (Box 2). Bebouwing, bomen en watergangen kunnen op diverse manieren een functie hebben voor vleermuizen.

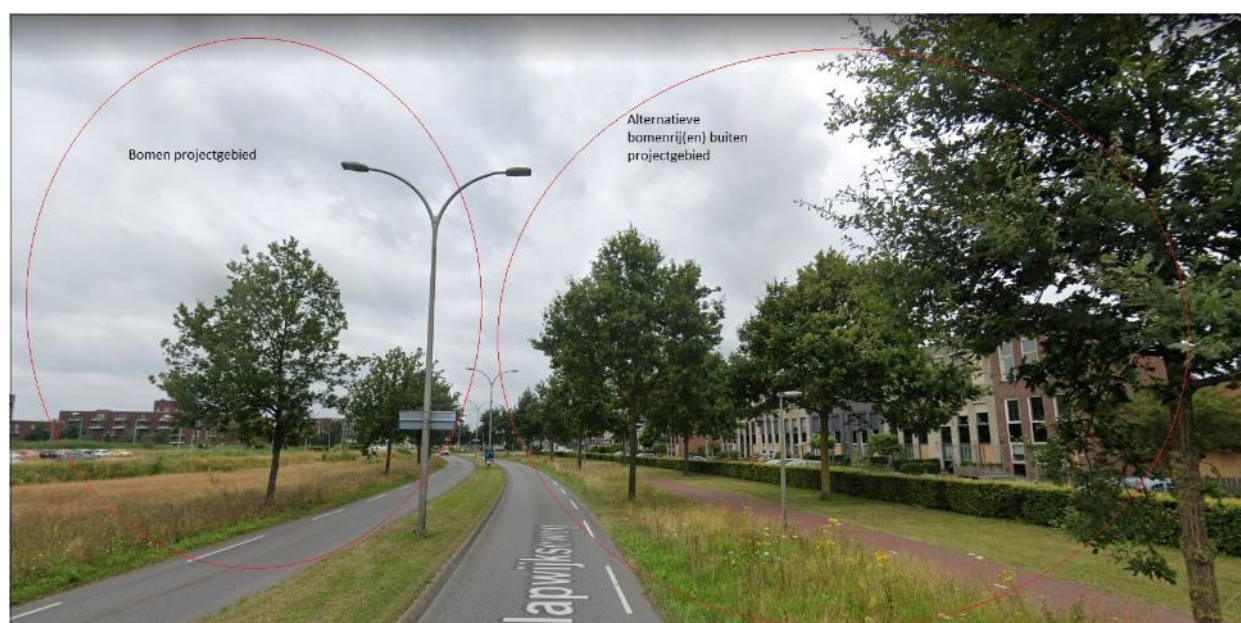
Voortplantings- of rustplaatsen in bomen

In de bomen is tijdens het veldbezoek geen holten, gaten, spleten, kieren of loshangende boomschors waargenomen, die kunnen dienen als voortplantings- of rustplaats voor vleermuizen. Alle stammen en takken van de bomen binnen het projectgebied konden ten tijde van het veldbezoek goed worden bekeken en zijn potentiële verblijfplaatsen in bomen niet gemist. Derhalve zijn verblijfplaatsen van vleermuizen in bomen uitgesloten.

Vliegroute en foerageergebied

De bomen in het projectgebied functioneren mogelijk als vliegroute/foerageergebied voor verschillende soorten vleermuizen. In de omgeving zijn echter voldoende gelijkwaardige alternatieve vliegroutes/foerageergebieden aanwezig.

De bomenrijen aan de oostzijde van de Klapwijkseweg (net buiten het projectgebied) vormen geschikt alternatief voor de bomenrij in het projectgebied aan de westzijde van de Klapwijkseweg (zie bijlage 3, foto 3). Deze alternatieven liggen evenwijdig aan de bomenrij die binnen het projectgebied ligt. De bomenrij in het projectgebied wordt vrij sterk verlicht als gevolg van de hoge lichtmasten in de middenberm van de Klapwijkseweg. De bomenrijen langs het fietspad aan de oostzijde van de Klapwijkseweg (welke behouden blijven) worden minder sterk verlicht doordat de lichtmasten laag zijn. De maximale hoogte van deze lichtmasten is ongeveer gelijk aan het laagste punt van aanwezige boomkruinen (zie afbeelding 3). De bomenrijen aan weerszijden van het fietspad vormen zo een donkere corridor die door vleermuizen als alternatieve vliegroute en of foerageergebied gebruikt kan worden.

Afbeelding 3: De bomen ten oosten van de Klapwijkseweg vormen geschikt alternatief voor de bomen aan de oostkant van het projectgebied.

De bomenrij aan de noordwestkant van het projectgebied (zie bijlage 3, foto 2) leidt aan de zuidkant naar het open braakliggende terrein (voornamelijk grassen) en de verlichte parkeerplaats in het projectgebied. Deze bomenrij is voor vleermuizen niet heel interessant, aangezien deze bomenrij vrij kort is en eigenlijk nergens heen leidt. Aan de overzijde van het spoor ligt een brede relatief donkere watergang met een rietkraag en bomenrijen (zie afbeelding 4), die wel doorlopen en gebruikt kan worden door vleermuizen als vliegroute.

Afbeelding 4: De groenstrook aan de overzijde van het spoor vormt geschikt alternatief voor de bomen aan de noordwestkant van het projectgebied.

Ook de bebouwing aan vormt aan deze zijde van het spoor een zeker lijnvormig element. Deze lijnvormige elementen maken het geschikt als (alternatieve) vliegroute en/of foerageergebied voor vleermuizen omdat het hier vrij donker is, in de luwte ligt en relatief groen. Derhalve vormen de bomenrijen in het projectgebied geen essentieel onderdeel van de functionele leefomgeving van vleermuizen. Het kappen van de bomen zal dan ook niet leiden tot een overtreding van artikel 3.5, lid 4, van de Wet natuurbescherming (Box 2).

Box 2: Artikel 3.5: Habitatrichtlijn.

Artikel 3.5 Habitatrichtlijn

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Wel geldt voor de mogelijk aanwezige vleermuizen de zorgplicht zoals opgenomen in artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming (Box 3). Dit houdt in dat foeragerende en langsvliegende vleermuizen niet onnodig mogen worden verstoord door verlichting.

Box 3: Artikel 1.11, Zorgplicht.

Artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura-2000 gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
 2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura-2000 gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
 - a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
 - b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevegd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
 - c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.
- Het eerste lid is niet van toepassing op handelen of nalaten in overeenstemming met het bij of krachtens deze wet of de Visserijwet 1963 bepaalde.

Te verwachten beschermd element per vleermuissoort

In Tabel 3 is per vleermuissoort weergegeven welk beschermd element verwacht wordt.

Tabel 3: Verwachte beschermde elementen per vleermuissoort

Soort	Type verblijfplaats				Vliegroute (niet essentieel)	Foerageer- gebied (niet essentieel)
	Zomer-	Kraam	Paar	Massa- winter		
Gewone dwergvleermuis	Nee	Nee	Nee	Nee	Ja	Ja
Laatvlieger	Nee	Nee	Nee	Nee	Ja	Ja
Rosse vleermuis	Nee	Nee	Nee	Nee	Ja	Ja
Ruige dwergvleermuis	Nee	Nee	Nee	Nee	Ja	Ja

3.1.3 GRONDGEBONDEN ZOOGDIEREN

In het projectgebied worden enkel vrijgestelde zoogdieren zoals bosmuis, bunzing, egel, haas, huisspitsmuis, huismuis, Europese mol, rosse woelmuis en de vos verwacht. Deze soorten worden beschermd middels de zorgplicht, artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming (Box 3). Dit houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht neemt voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.

3.1.4 AMFIBIEËN

In het projectgebied worden enkel vrijgestelde soorten zoals bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad, meerkikker en kleine watersalamander verwacht. Deze soorten worden beschermd middels de zorgplicht, artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming (Box). Dit houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht neemt voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. Bij het dempen van de watergangen/ greppels wordt geadviseerd om aanwezige amfibieën af te vangen en over te zetten middels ecologische begeleiding.

3.1.5 INSECTEN

Binnen het projectgebied worden enkel vrijgestelde soorten insecten verwacht. Derhalve zijn er wettelijk geen vervolgstappen nodig met betrekking tot insecten. Een deel van het projectgebied is echter speciaal ingericht voor insecten (de vlinderidylle). In hoofdstuk 4.4 wordt hier verder op ingegaan.

3.1.6 OVERIGE SOORTEN

Tijdens het locatiebezoek zijn geen beschermde (met uitzondering van de zorgplicht, zie Box 4), kreeftachtigen, reptielen, spinachtigen, vaatplanten, vissen en/of weekdieren waargenomen. Beschermde soorten/elementen m.b.t deze soortgroepen worden op basis van verspreiding en biotoop in het projectgebied niet verwacht.

3.2 BESCHERMDE HOUTOPSTANDEN

Om te bepalen of de houtopstand in het projectgebied beschermd is, is bepaald of de houtopstand:

- buiten de grenzen van de 'bebouwde kom Boswet' staat;
- groter is dan 10 are of een rijbeplanting betreft die uit meer dan 20 bomen bestaat.

Houtopstanden buiten de 'bebouwde kom Boswet' met een oppervlakte groter dan 10 are/ bestaande uit een rij van meer dan 20 bomen zijn beschermd middels artikel 4.2 van de Wet natuurbescherming (Box 4Box 4). Voor het geheel of gedeeltelijk vellen is vaak een melding bij gedeputeerde staten noodzakelijk.

De houtopstanden in het projectgebied maken geen deel uit van beschermde houtopstanden. Voor het kappen van de bomen is dan ook geen melding noodzakelijk in het kader van artikel 4.2 van de Wet natuurbescherming. Mogelijk dient wel een omgevingsvergunning voor het kappen te worden aangevraagd bij gemeente Pijnacker-Nootdorp.

Box 4: Artikel 4.2: Bescherming houtopstanden.

Artikel 4.2 van de Wet natuurbescherming

1. Het is verboden een houtopstand geheel of gedeeltelijk te vellen of te doen vellen, met uitzondering van het periodiek vellen van vriend- of hakhout, zonder voorafgaande melding daarvan bij gedeputeerde staten.
2. Provinciale staten kunnen bij verordening regels stellen over de melding, bedoeld in het eerste lid. Deze regels kunnen in elk geval betrekking hebben op:
 - a. de gegevens die bij de melding worden verstrekt;
 - b. de termijn waarbinnen de melding wordt gedaan, en
 - c. de wijze waarop de melding wordt gedaan.

Gedeputeerde staten kunnen het vellen van houtopstanden telkens voor ten hoogste vijf jaar verbieden ter bescherming van bijzondere natuur- of landschapswaarden.

4 CONCLUSIES EN VERVOLGSTAPPEN

In onderhavig hoofdstuk zijn de conclusies van de ecologische quickscan opgenomen die is uitgevoerd ten behoeve van het project 'Centrumlijn Noord' te Pijnacker.

Uit de ecologische quickscan blijkt dat tijdens de uitvoering van de werkzaamheden rekening dient te worden gehouden met de Wet natuurbescherming, onderdeel flora en fauna. Hierbij is onderscheid gemaakt tussen beschermde soorten, en beschermde houtopstanden. Tevens zijn te nemen vervolgstappen en/of (mitigerende) maatregelen opgenomen.

4.1 BESCHERMDE SOORTEN

Uit de ecologische quickscan blijkt dat, met uitzondering van algemene broedvogels, vogels uit categorie 5 (voldoende alternatief), vleermuizen (geen beschermde elementen), en algemene en vrijgestelde grondgebonden zoogdieren en amfibieën geen zwaardere beschermde soorten/elementen in het projectgebied worden verwacht.

In Tabel 2 is opgenomen welke soorten in het projectgebied worden verwacht en welke (mitigerende) maatregelen noodzakelijk zijn ten einde overtreding van de Wet natuurbescherming (onderdeel flora en fauna) te voorkomen. Indien gewenst kunnen deze maatregelen worden opgenomen in een ecologisch werkprotocol, zodat de uitvoerders op locatie op de hoogte zijn van de te nemen maatregelen.

Tabel 2: Te nemen maatregelen teneinde overtreding van de Wet natuurbescherming te voorkomen, per soort(groep).

Soort(groep)	Verwacht (V) / aangetroffen (A): locatie	Mitigerende maatregelen
Oeverzwaluw	V: Mogelijk aan te brengen voorbelasting	In de periode van 1 maart tot en met augustus dienen grondhopen met steile hellingen (zoals voorbelasting) in het projectgebied (of binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden) voorkomen te worden, zodat oeverzwaluwen hier niet in gaan broeden. Steile wanden dienen te worden afgevlakt of afgedekt met bijvoorbeeld wegendoek. Indien oeverzwaluwen in het projectgebied broeden dient rekening te worden gehouden met het broedseizoen en dient door een deskundig ecooloog te worden bepaald of, op welke manier en wanneer de werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd zonder overtreding van de Wet natuurbescherming.
Algemene broedvogels en cat. 5 vogels (voldoende alternatief)	A + V: in (de omgeving van) het projectgebied	Geadviseerd wordt de werkzaamheden in eerste instantie uit te voeren buiten het broedseizoen. Enkel indien tijdens een controle, uitgevoerd door een deskundig ecooloog, blijkt dat in het projectgebied en de directe omgeving geen broedende vogels of nesten aanwezig zijn, kunnen werkzaamheden binnen het broedseizoen worden uitgevoerd. Het broedseizoen loopt globaal van maart tot en met augustus. De daadwerkelijke periode is afhankelijk van weersinvloeden en vogelsoorten die in het projectgebied worden verwacht. De duur van het broedseizoen dient te worden bepaald door een deskundig ecooloog. Indien algemene broedvogels in het projectgebied broeden dient rekening te worden gehouden met het broedseizoen en dient door een deskundig ecooloog te worden bepaald of, op welke manier en wanneer de werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd zonder overtreding van de Wet natuurbescherming.
Vleermuizen (geen essentiële elementen), algemene en vrijgestelde grondgebonden zoogdieren, amfibieën en vissen	A + V: in (de omgeving van) het projectgebied	Gedurende de werkzaamheden dient voldoende zorg in acht te worden genomen voor alle in het wild voorkomende flora en fauna. Aanwezige dieren moeten voldoende tijd krijgen om te kunnen vluchten. Lichtverstoring van vleermuizen in de nacht dient waar mogelijk te worden voorkomen. Bij het dempen van watergangen dienen aanwezige amfibieën, vissen en zoetwatermosselen te worden afgevangen, onder begeleiding van een deskundig ecooloog. Indien men onverwachts strikt beschermde soorten aantreft dient direct een deskundig ecooloog te worden geraadpleegd om af te stemmen of, op welke manier en wanneer de werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd zonder overtreding van de Wet natuurbescherming. Bij twijfel over de aanwezigheid van een strikt beschermde soort wordt geadviseerd altijd de hulp van een deskundige in te schakelen.

4.2 BESCHERMDE HOUTOPSTANDEN

De bomen in het projectgebied maken geen deel uit van beschermde houtopstanden. Voor het kappen van de

bomen is dan ook geen melding noodzakelijk in het kader van artikel 4.2 van de Wet natuurbescherming. Mogelijk dient voor het kappen van de bomen wel een omgevingsvergunning te worden aangevraagd bij gemeente Pijnacker-Nootdorp.

4.3 BIODIVERSITEIT

Een deel van het projectgebied wordt door gemeente Pijnacker-Nootdorp in samenwerking met burgers beheerd (en gemonitord) als idylle voor vlinders en insecten. Met de geplande herinrichting zal (een deel van) de reeds aanwezige biodiversiteit (soortenrijkdom aan planten en dieren) mogelijk verdwijnen. Met de geplande herinrichting van het projectgebied ontstaan echter ook mogelijkheden om de biodiversiteit in het projectgebied te vergroten, aangezien het gebied al beschikt over een goede uitgangspositie. Het is dan ook ten zeerste aanbevolen om de idylle zoveel mogelijk te behouden, te compenseren en/of terug te laten komen in de nieuwe situatie.

Daarnaast wordt geadviseerd om natuur inclusief te bouwen (denk bijv. aan inbouw-nestkasten voor vogels, vleermuizen en/of insecten). Een grotere biodiversiteit is goed voor mens, dier en plant. VanderHelm Milieubeheer B.V. draagt hier graag een steentje aan bij en heeft ervaring met het opstellen en implementeren van biodiversiteitsadviezen. Voor vragen hierover kunt u contact opnemen met de afdeling ecologie.

REFERENTIELIJST

- Bij12 (2017) Kennisdocument Gewone dwergvleermuis
- Bij12 (2017) Kennisdocument Ruige dwergvleermuis
- Broekmeyer, M.E.A. (redactie), (2006). *Effectenindicator Natura 2000-gebieden; achtergronden en verantwoording ecologische randvoorwaarden en storende factoren**. Wageningen, Alterra, Alterra-rapport 1375. *Ook de aanvullingen uit 2008, 2009 en 2014 zijn geraadpleegd.
- De Vlinderstichting. *Libellennet; alles over libellen*. <http://www.libellennet.nl/>
- De Vlinderstichting. *Vlindernet; alles over vlinders*. <http://www.vlindernet.nl/>
- Diepenbeek, A. van (1999). *Veldgids Diersporen. Sporen van gewervelde landdieren*. Uitgeverij KNNV.
- Koning, J. de; Broek, JW van den; Meyere, D. de & Bruens, H. (2009). *Dendrologie van de lage landen*. Uitgeverij KNNV.
- Koninklijk Nederlands Meteorologisch Instituut (KNMI). *Weeroverzichten*
- Korsten, E., E.A. Jansen, M. Boonman, M.J. Schillemans en H.J.G.A. Limpens (2016) *Swarm and Switch: On the trail of the hibernating common pipistrelle*. Bat News. No. 110. p. 8-10. Bat Conservation Trust. London
- Lange, R., P. Twisk, A. van Winden & A. van Diepenbeek, *Zoogdieren van West-Europa*. 2^e druk 2003 VZZ. Uitgeverij KNNV.
- Lenders, H.J.R., C.C.H. Marijnissen en R.P.W.H. Felix (1993). *Waarnemen en herkennen van Amfibieën en Reptielen in het veld*. 4^e geheel herziene druk. RAVON.
- Meijden, R. van der (2004). *Heukels' Flora van Nederland*. 23^e druk. Uitgeverij Wolters-Noordhoff.
- Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (2011) *Soortenstandaard Gewone dwergvleermuis - Pipistrellus pipistrellus*.
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (1979). *Vogelrichtlijn. 79/409/EEG*.
- Nederlandse vereniging voor libellenstudie (2002). *Atlas van de Nederlandse libellen – Nederlandse fauna 4*. KNNV, EIS.
- Nationale Databank Flora en Fauna (2016), *NDFF Uitvoerportaal*.
- Nie, H.W. de (1996). *Atlas van de Nederlandse Zoetwatervissen*.
- Provincie Zuid-Holland (2016). *Besluit van Provinciale Staten van Zuid-Holland van 9 november 2016, tot vaststelling van de Verordening uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland, met nummer 6949*
- Provincie Zuid-Holland (2016), *Interactieve atlassen en kaarten*. <https://www.zuid-holland.nl/overons/feiten-cijfers/interactieve/>
- Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu. *AERIUS Calculator*
- Rijksoverheid (2012). Versie 0.4. *Memorie van toelichting bij het voorstel van wet met regels ter bescherming van de natuur (Wet natuurbescherming)*
- Rijksoverheid (2016). *Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden. Stb-2016-34 ISSN 0920 – 2064 's-Gravenhage 2016. Wet van 16 december 2015, houdende regels ter bescherming van de Natuur (Wet natuurbescherming)*.
- SOVON Vogelonderzoek Nederland. <https://www.sovon.nl/>
- SOVON Vogelonderzoek Nederland 2018. *Vogelatlas van Nederland. Broedvogels, wintervogels en 40 jaar verandering*. Tweede druk, Kosmos Uitgevers, Utrecht/Antwerpen.
- SOVON Vogelonderzoek Nederland en Vogelbescherming Nederland (2005). *Rode Lijst van de Nederlandse broedvogels*. Tirion Uitgevers
- Stichting Reptielen Amfibieën Vissen Onderzoek Nederland (RAVON). <http://www.ravon.nl/>
- Stichting VeldOnderzoek Flora en Fauna (VOFF). *Waarnemingen van flora en fauna*. <https://www.telmeel.nl/?c=portal&m=telmeel>
- Zoogdierversameniging. *Zoogdieratlas*. <http://www.zoogdierversameniging.nl/zoogdieratlas>
- VanderHelm Milieubeheer B.V. (2018). *Ecologische Risico-inschatting, kenmerk 20180046, d.d. 27-02-2018*

BIJLAGE 1 KWALITEITSBORGING EN VERANTWOORDING

DESKUNDIGHEID

De uitvoerend ecologen voldoen aan ten minste één van de door het Ministerie van Economische Zaken genoemde voorwaarden en zijn daarmee gekwalificeerd als deskundige. Deze voorwaarden zijn vermeld in Box 1.

Box 1: Voorwaarden voor deskundigheid, Ministerie van Economische Zaken.

Het Ministerie verstaat onder een deskundige een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis dienen te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- op MBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Wet natuurbescherming, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals de Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied); en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of soortenbescherming.

VOLLEDIGHEID ONDERZOEK

De ecologische quickscan betreft een onderzoek naar onder andere de (mogelijk) aanwezige beschermde flora en fauna in en nabij het projectgebied. Het onderzoek is gebaseerd op een bureaustudie en een éénmalig veldbezoek. Voor een volledige inventarisatie van alle aanwezige flora en fauna ter plaatse van het projectgebied dient een soortgericht onderzoek te worden uitgevoerd wat veelal gebonden is aan bepaalde perioden in het jaar.

Uit een soortgericht onderzoek kan naar voren komen dat beschermde soorten aanwezig zijn en dat daarop een negatief effect ontstaat. Mitigerende en/of compenserende maatregelen zijn dan nodig en mogelijk dient een ontheffing te worden aangevraagd om de werkzaamheden te kunnen uitvoeren. Deze vervolgstappen zijn geen onderdeel van de ecologische quickscan.

KWALITEITSBORGING

VanderHelm Milieubeheer B.V. is lid van het 'Netwerk Groene Bureaus (NGB) - Brancheorganisatie voor kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging'. De werkzaamheden die door VanderHelm Milieubeheer B.V. worden uitgevoerd, zijn gebaseerd op de door de NGB vastgestelde gedragscode.

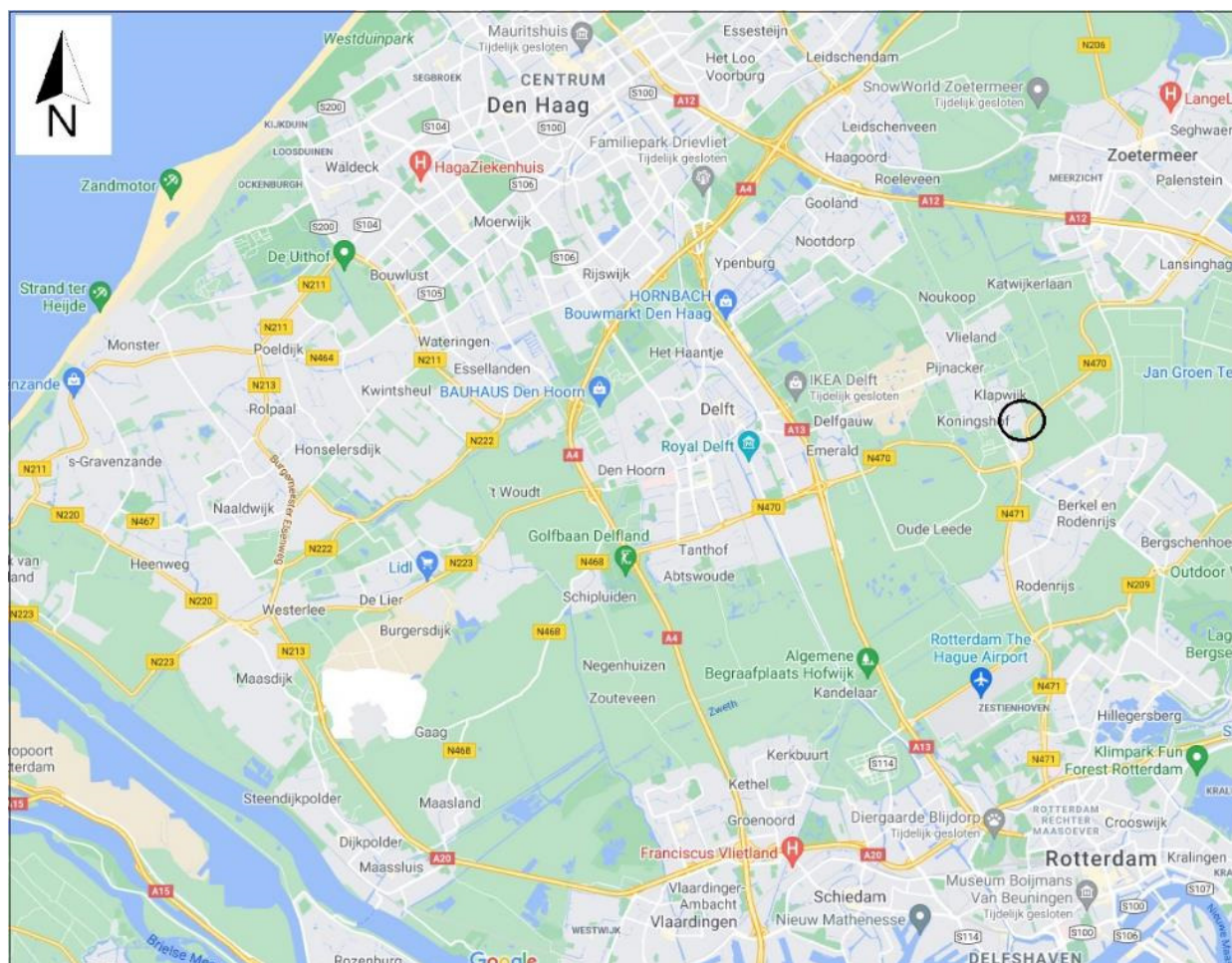
VanderHelm Milieubeheer B.V. is VCA** gecertificeerd.

Onderhavig project is uitgevoerd in overeenstemming met het kwaliteitssysteem van VanderHelm Milieubeheer B.V.

VERANTWOORDING

VanderHelm Milieubeheer B.V. is een onafhankelijk adviesbureau en verklaart hierbij geen financiële of juridische belangen te hebben bij de uitkomst van het gevoerde onderzoek.

BIJLAGE 2 REGIONALE SITUATIEKAART PROJECTGEBIED

○ = Projectgebied

Bron: Google Maps

BIJLAGE 3 FOTO'S TER PLAATSE

Foto 1: Delen van het braakliggend terrein zijn ingericht als vlinderydille

Foto 2: In het projectgebied is aan de noordwestkant een bomenrij aanwezig

Foto 3: De bomenrij langs de Klapwijkseweg aan de oostkant van het projectgebied

Foto 4: In het projectgebied zijn enkele smalle watergangen/greppels aanwezig.

Foto 5: Ekstemesten in de bomen langs de Klapwijkseweg.

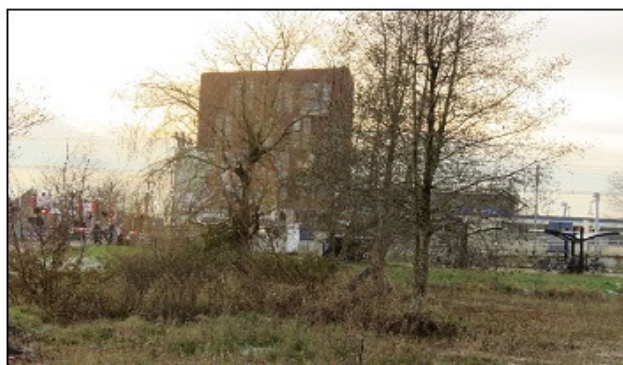

Foto 6: Enkele solitaire bomen (treunwilg en zwarte els) in het projectgebied.